

Forfatter: Worm, Jacob

Titel: Udrag fra . - [1968]

Citation: Worm, Jacob: ". - [1968]", i Worm, Jacob: . - [1968], udg. af ERIK SØNDERHOLM , [1968]-1994, s. XVIII. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-worm01val-shoot-idm140677736849120/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: . - [1968]

XVIII

Worms hentydninger. Det har derfor været af allerstørste betydning for teksttilretteleggelsen at finde frem til gamle og pålidelige håndskrifter, helst samtidige med Worm, idet disses afskrivere i kraft af deres samtidighed har haft en større mulighed for at forstå alle Worms underfundigheder end de yngre afskrivere; disse samtidige håndskrifter, der desværre er såre få, er overalt, hvor det overhovedet har kunnet forsvares, lagt til grund for udgivelsen, specielt for de satiriske skrifers vedkommende.

Den sekundære overlevering i forbindelse med forfatterskabets påtvungne anonymitet har endvidere bevirket, at afskriverne hurtigt er kommet i vildrede med, hvad der egentligt var Worms, og hvad der var andre satirikers (f.eks. Mathias Worms, Hans Nordrups og J. N. Bachs) arbejder; i de yngre håndskrifter optræder en lang række værker, der enten ikke findes i de ældste håndskrifter eller i disse anføres under andre forfatternavne, under Jacob Worms navn, således at man henimod det attende århundredes midte næsten var kommet så vidt, at navnet Worm nærmest synes at have været et begreb, en genrebetegnelse: den personlige, politiske satire. Sikre kriterier for bestemmelsen af det wormske forfatterskabs omfang haves ikke, men enkelte pejlepunkter findes dog; værst er man stillet med de ikke-satiriske værker, der i yngre håndskrifter også tillægges Worm.

I bind II følger en nøje gennemgang af de enkelte håndskrifers art og indhold med angivelse af deres Wormdigte og disses kvalitet; endvidere vil dette bind komme til at indeholde en detaljeret kommentar til de enkelte tekster.

Punktcommentaren til hver tekst vil blive indledt af en drøftelse af de grunde, der taler for, at den pågældende tekst er af Worm. I bind III vil der i det biografiske afsnit komme en mere almen oversigt over forfatterskabets omfang og de kriterier, der i almindelighed er anvendt ved afgrænsningen af stoffet.

På grund af den store usikkerhed ved afgrænsningen bringer udgaven et udvalg af disse tvivlsomme tekster.

Ved teksttilretteleggelsen har det været opgaven at gengive kilderne så fuldstændigt og nøjagtigt som muligt; udgaven skulle kunne anvendes til filologiske formål. Dog skal følgende forhold udtrykkeligt fremholdes:

I. *Typografi.* Den gotiske skrift i såvel håndskrifter som tryk er overalt gengivet ved antikva, mens håndskrifternes og trykkes brug af antikva,